

In deze nieuwsbrief:

1. Van de voorzitter
2. Rond het Museum
3. Vooruitblik Toujours Kapelle 2023
4. Faces to graves
5. Over het museum
6. Vriend van het museum

1. Van de voorzitter

Door de inzet van onze vrijwilligers zijn er afgelopen periode mooie stappen gezet met de ontwikkeling van onze plannen voor de verdere toekomst. Verderop in de nieuwsbrief leest u meer informatie hierover.

Momenteel zijn we druk bezig met de voorbereidingen van Toujours Kapelle. Deze week met allerlei activiteiten rondom de Franse herdenking is van 15 tot en met 20 mei. Het is een week die erg veel voorbereiding vergt, maar waar we altijd met ontzettend veel trots op terug mogen kijken. Het volledige programma van deze week en meer informatie staat verder vermeld in de nieuwsbrief en op onze website.

Op 17 mei is de Franse herdenking, waar voor u allen van harte welkom bent. Tijdens deze herdenking zullen de militairen herdacht worden die het hoogste offer hebben gegeven, en in Kapelle begraven liggen. Om 16:00 uur zal er een stille tocht plaatsvinden vanaf het gemeentehuis naar het Franse ereveld.

Aankomende donderdag, 4 mei Nationale dodenherdenking, zal er vanaf ons museum om 18:30 uur een stille tocht vertrekken naar de Hervormde kerk. Om 19:00 uur begint daar de herdenking. Het blijft van groot belang om hier bij stil te staan, we vragen u langs deze weg dan ook om de vlag half stok te hangen. *‘Opdat wij niet vergeten, wij gedenken.’*

Andries Looijen

2. Rond het Museum

Toegangspad vernieuwd

De ontsluiting van het museum was door het onverharde toegangspad voor rolstoelbezoekers onvoldoende. Tevens ging het pad steeds verder achteruit en was onderhoud onvermijdelijk. Een financiële regeling voor de verbetering van de fysieke

ontsluiting van musea van het Prins Bernhard Cultuurfonds gaf een opening om het pad daadwerkelijk te gaan verbeteren. Een plan voor verharding van het vrij smalle pad met betonplaten / doorgroei stenen is opgesteld en ingediend bij het Prins Bernhard Cultuurfonds. Met een toezegging van € 5.000 en een gift van Hoondert Aannemingsbedrijf 's-Heerenhoek, waarvoor hartelijk dank, heeft laatstgenoemde de werkzaamheden onlangs uitgevoerd. Een mooi pad met een goede verharding voor alle gebruikers.

oude toegangspad

nieuwe toegangspad

Insignes SAS graven vervangen

De bronzen insignes, bevestigd op de grafmonumenten op de 8 SAS graven, op het nationale Franse ereveld, waren in slechte staat. In het kader van het project *Kern met Pit* van KNHM Foundation, dat we in 2021 hebben gelopen, was één van de opdrachten het vervangen van de bronzen insignes. Door corona en problemen met het gieten konden de insignes pas begin april 2023 worden geleverd.

Het Kern met Pit project kende nog 2 onderdelen namelijk het actualiseren van de leskisten en een aanzet geven tot een interactieve belevingsvorm voor jongeren. De omschreven doelen zijn eind 2021 gehaald en in januari 2022 mochten we een prijs van € 1000 ontvangen. Met de opbrengst van een crowdfunding-actie in 2022, opbrengst ruim € 800, waren er voldoende middelen ter beschikking om het maken van de insignes te bekostigen.

Op 8 april werden de grafmonumenten met de nieuwe *insignes* (zie foto) onthuld in aanwezigheid van burgemeester Jansen op de Haar, wethouder Evertz, gemeentesecretaris Van den Berge, enkele vrijwilligers en een aantal familieleden van de gesneuvelde Franse soldaten. Zij hebben hun leven als parachutisten in Drenthe bij *Operatie Amherst* gegeven.

De nieuwe insignes onthuld

Herdenking Wassenaar, 27 februari 2023

Ook dit jaar waren we weer aanwezig bij de herdenking van de zes Franse commando's die in de nacht van 27 op 28 Februari 1944 omkwamen op de Nederlandse kust.

Wat gebeurde er...

Gedurende de oorlog vonden er vanuit Engeland nachtelijke verkenningen plaats op de bezette kusten. Hiervoor werden groepjes Britse commando's geselecteerd. Vaak ging het om verkenning van de kustverdediging, om info over de sterkte en fortificaties.

Ook de Franse commando's stonden inmiddels op de lijst om zo'n actie uit te voeren. Sinds 1942 waren diverse Franse "Engelandvaarders" bij de Franse commandotroop van *no 10 commando* terecht gekomen. Na maandenlange trainingen en fit blijven door vele oefeningen werd het tijd dat er eens wat actie kwam. Ook om de broodnodige "fighting spirit" erin te houden. Een paar eerdere acties werden afgelast of mislukten onderweg door falen van de radar of mist ...

Nu was het zover ...

In Het Britse Great Yarmouth gingen de zes Franse commando's, met Charles Trepel als hun aanvoerder, onder de sluier van een donkere nacht aan boord van MTB 617 van Lt. Donald Bradford. De overtocht verliep soepel tot er voor de Nederlandse kust een Duits konvooi op de radar verscheen. Lt. Bradford blufte door met zijn boot stiekem achteraan in het Duitse konvooi aan te sluiten. Vlak voor het ontschepingspunt maakte hij een rookgordijn en verliet het konvooi in zijn eigen gemaakte "mist". Zo'n 30 meter uit de kust verlieten de zes commando's de MTB en gingen met hun sloep richting de kust. Het "See you later" was het laatste dat Bradford van Trepel zou horen.

De zee was ruw, de temperatuur laag en er was een lange branding. Om 2 uur die nacht zetten de commando's voet op de kust bij de Wassenaarse slag. Trepel meldt de geslaagde aankomst per radio. Enkele minuten later verlichten vuurpijlen het strand, een enorm kabaal stijgt op. De houten sloep verlaat zijn positie en gaat terug richting de MTB om niet gezien te worden.

Waarschijnlijk heeft één van hen een draad geraakt en zo een alarm gemaakt.

Wat er verder gebeurde blijft onbekend Er zijn verschillende mogelijkheden op papier gezet in de afgelopen jaren. Feit is dat in de dagen erna de zes levenloze lichamen van de Franse commando's Trepel, Hagnéré, Rivière, Guy, Cabanela en Devillers aanspoelden op de kust.

Het is elk jaar weer een indrukwekkende herdenking die druk wordt bezocht door Nederlandse oud-commando's en de plaatselijke bevolking.

Charles Trepel en *René Guy* rusten bij ons op het Franse ereveld.

Herdenking Operatie Amherst Drenthe

Op 6 en 7 april waren de herdenkingen in Drenthe voor Operatie Amherst. In de nacht van 7 op 8 april 1945 landden 702 Franse parachutisten in Drenthe. Zij maakten deel uit van het Britse SAS (Special Air Service). Hun belangrijkste taak was de weg voor te bereiden voor de Canadezen en Polen en verwarring te zaaien achter de Duitse linies. Bij de felle gevechten die volgen sneuvelen er 33 parachutisten. Acht van hen liggen op het Franse ereveld in Kapelle begraven.

Operatie Amherst was de laatste grote luchtlanding van de Tweede Wereldoorlog en luidde de bevrijding van de Provincie Drenthe in.

Door de Stichting Herdenking Franse Parachutisten 1945 worden deze herdenkingen georganiseerd. Op donderdag was de herdenking bij het paramonument in Assen. Vanuit ons museum hebben wij daaraan deelgenomen. Aansluitend hebben we met de Franse familieleden van de parachutisten die dag nog drie monumenten bezocht en werden er bloemen gelegd. Op de vrijdag hebben wij weer gezamenlijk een zestal monumenten bezocht en zijn er ceremonies gehouden om

uiteindelijk in Spier te eindigen. In Spier zijn Jean Simon en Claudius Campan gesneuveld die beiden op Kapelle begraven liggen.

Wat enorme indruk heeft gemaakt is dat er door represailles van de Duitsers zoveel burgers zijn geëxecuteerd. Bij Spier werden de namen en leeftijden voorgelezen van de 21 burgers die vermoord werden door de Duitsers. Meerdere jonge jongens in de leeftijd van 17 jaar.

3. Vooruitblik Toujours Kapelle 2023

In de week van **maandag 15 t/m zaterdag 20 mei** is het weer **Toujours Kapelle**, een week waarin vanuit Memorial 40-45 Kapelle aandacht besteed wordt aan de inbreng van Fransen in de Tweede Wereldoorlog. Naast de herdenking door de gemeente Kapelle en de Franse Slag Mars zijn er de gehele week activiteiten vanuit het museum en op het kampement. We noemen er een enkele. Voor exacte openingstijden en tijden dat er bijzondere activiteiten plaatsvinden verwijzen wij u graag naar onze website www.memorial4045kapelle.nl

Het museum: het museum is de gehele week geopend van ca. 9.00 – 16.00 uur. Een combiticket voor het museum en het kampement kost € 3,50. Voor informatie over het programma kunt u contact opnemen via tel: 06-10028568 of per email: info@memorial4045kapelle.nl. Op de pagina [Bezoekersinformatie](#) kunt u terecht voor

het adres en de bereikbaarheid van het museum.

Het kampement: in de loop van maandag zullen de eerste deelnemers op het kampement aankomen en hun plekje innemen. Dagelijks zullen er nieuwe deelnemers bijkomen met de nadruk op donderdagmorgen. Er is weer veel inzet om de bezoekers inzicht te geven in de hobby's van de deelnemers; deelnemers zullen in wisselende samenstelling aanwezig zijn. Het kampement zal "bevolkt" worden door soldaten in authentieke uniformen, die op het kampement ook één of meerdere dagen in tenten zullen verblijven. Zij vertellen over het leven in oorlogstijd en over gebruik en werking van mijnen, geweren, telexen e.d. Verder zijn er groepen uit verschillende delen van het land met oude voertuigen, zullen Defensie en Natres paraat zijn met enkele voertuigen, is er een stand met tinnen beeldjes en zijn er nog diverse andere kramen.

Educatie: Vrijwel alle basisscholen uit de gemeente Kapelle hebben zich aangemeld om met de leerlingen van groep 7 het museum, ereveld en kampement te bezoeken; zij worden door onze vrijwilligers rondgeleid en geïnformeerd over de rol van de Fransen in de Tweede Wereldoorlog.

De herdenking: woensdagmiddag is er de herdenking op het ereveld; vanaf ca. 16.00 uur begint de ceremonie. Er zullen korte toespraken worden gehouden door de burgemeester van Kapelle en de ambassadeurs van Frankrijk en Marokko, en na 1 minuut stilte worden de volksliederen gespeeld. Vervolgens vinden er kransleggingen plaats onder muzikale begeleiding. Ook schoolkinderen zullen bloemen leggen.

Hemelvaartsdag: museum en kampement zijn de gehele dag geopend; vanaf ca. 16.00 uur zullen de voertuigen een rondrit door Zuid-Beveland maken met een tussenstop in Krabbendijke.

Zaterdag: deze dag staat in het teken van de Franse Slag Mars; de eerste lopers zullen rond 7.00 uur vertrekken bij de Vroone; om 9.30 uur is er het officiële moment waarbij burgemeester Jansen op de Haar het startschot zal geven en een vliegtuig van Wings to Victory een Fly by verzorgt; vanaf de Vroone vertrekken om ca. 9.45 uur een aantal historische voertuigen terug naar het kampement / museum; dit defilé vindt plaats met muzikale begeleiding van Jonge Kracht via de Vroonlandseweg, Cederlaan, Biezelingsestraat, Kerkplein en Weststraat; de gehele dag is er volop activiteit in museum en kampement, ook zijn er rondleidingen door museum en naar het ereveld; om 14.00 uur zal er een Fly by zijn, uitgevoerd met historische vliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht.

4. Faces to graves

Kent u het riviertje de Reusel? Een klein riviertje dat door Noord-Brabant stroomt en ongeveer vanaf het plaatsje Reusel begint te stromen om uiteindelijk in een andere rivier over te gaan. Die rivier werd in de meidagen van 1940 belangrijk in het verdedigen van Nederland, België en Frankrijk. Het Franse zevende leger kreeg de opdracht om op te rukken naar Nederland en in Noord-Brabant het Duitse leger tegen te houden; dat gebeurde dus bij

de rivier de Reusel en met name bij het dorp Diessen. De Franse troepen die zich ter hoogte van Diessen positioneerden hoorden bij het *4e régiment de Dragons Portés* (zie foto) en het *4e régiment de Cuirassiers*. Langs de rivier legden ze landmijnen. In Diessen lag er een brug over de Reusel die half werd opgeblazen. Daarnaast werden er enkele tanks gepositioneerd. Voor het Duitse leger was deze brug belangrijk voor een snelle opmars richting Antwerpen.

Op 12 mei arriveerden de eerste Duitse troepen en braken er rond half vier gevechten uit. De SS-officier Otto Weidinger schrijft in zijn verslag hoe dat ging: "*Onder de voorhoede ontwikkelt zich een levendig vuurgevecht. De vijand bood aanvankelijk hevig verzet, maar verzwakte rond 18:00. De brug ten oosten van Diessen staat in brand. De voorhoede viel de vijand in en ten westen van Diessen aan over*

de brandende, half vernielde brug en drong rond 18.30 uur Diessen binnen. (...) De vijand wijkt volledig naar het westen en laat vijftien gevangenen achter. De straten zijn verwoest. Onze eigen verliezen zijn klein: één dode en drie gewonden."

Op 13 mei kan de trieste balans worden opgemaakt aan Franse zijde. Elf Franse soldaten waren omgekomen. Een aantal mannen uit Diessen wordt aangewezen om de gesneuvelde Franse soldaten te begraven. Na enkele dagen worden alle Franse soldaten in een gezamenlijk graf op het kerkhof aldaar begraven. Een belangrijk detail daarbij is dat Janus Schoenmakers exact opschrijft in welke volgorde de soldaten daarin zijn gelegd. Hij maakt vervolgens een *houten kruis* waarbij hij de namen in die volgorde vermeldt. (zie foto)

In 1949 werden deze soldaten op last van de Franse regering herbegraven. Sommige werden gerespatieerd. Zeven soldaten kwamen in Kapelle te liggen. Ze liggen op de achterste rij links van het grote monument begraven als 'niet geïdentificeerd'. Ze konden door de Franse gravedienst niet geïdentificeerd worden en de aantekeningen van Janus Schoenmakers werden formeel niet gebruikt ¹.

Wij zijn als museum inmiddels een jaar bezig om de foto's van deze soldaten te vinden. Inmiddels hebben we die van 5 van de 7 soldaten via familieleden gekregen. Het zoeken is een ingewikkeld en langdurig proces. Maar op de momenten dat we een foto en een contact te pakken hadden gekregen waren we natuurlijk erg blij. Wat ons elke keer weer opvalt is dat de familie dolblij is dat we dit doen en ons graag verder wil helpen met het geven van informatie.

We hebben ons ook met de vraag beziggehouden hoe we de verkregen foto's en informatie van deze soldaten voor het publiek beschikbaar zouden moeten stellen. Twee van onze vrijwilligers hebben hiervoor software gemaakt, zodat we de verzamelde gegevens inclusief de foto's in het museum kunnen laten zien via een groot touchscreen. Dat systeem draait inmiddels en de eerste resultaten kunnen tijdens *Toujours Kapelle* worden bekeken in het museum zelf. We proberen per soldaat naast de foto ook zoveel mogelijk persoonlijke informatie en archiefstukken te laten zien. Op die manier kan een bezoeker op termijn heel gericht in het museum de informatie opvragen en het gezicht zien dat bij een bepaald graf hoort.

5. Over het museum

Memorial 40-45 Kapelle Draagvlakonderzoek

In onze vorige nieuwsbrief vertelden wij u dat het haalbaarheidsonderzoek naar het draagvlak voor onze ambities was afgerond. U weet dat de Stichting plannen heeft om een nieuw Memorial te stichten nabij het nationale Franse ereveld. In onze visie op de toekomst hebben we aangegeven dat Memorial 40-45 Kapelle wil uitgroeien tot *“het Nederlandse museum en informatiecentrum over de betrokkenheid van Frankrijk in de Tweede Wereldoorlog in Nederland en in Zeeland in het bijzonder en de naoorlogse samenwerking met Nederland in het kader van Vrede en Veiligheid tot aan de dag van vandaag”*.

Stakeholders hebben aangegeven dat zij mogelijkheden zien voor een “afgeslankt” plan en het project verder op uiteenlopend vlak willen ondersteunen. Inmiddels is een Programma van Eisen opgesteld, dat de basis vormt voor het uitwerken van een conceptplan en een bidbook.

De plannen worden ondersteund door een begeleidingsgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Gemeente, Provincie en Erfgoed Zeeland; zij geven mede sturing aan het proces. Met een financiële bijdrage van Gemeente en Provincie wordt het conceptplan en een bidbook nu opgesteld. Met dit bidbook willen wij fondsen, overheden en financiers gaan benaderen om de nodige budgetten te verkrijgen om te komen tot een goede exploitatie. Eind juni verwachten wij dat het conceptplan en bidbook gereed zijn. Met het bidbook “in de hand” hopen we voldoende houvast te hebben en zullen we onze contacten deze zomer benaderen. Wij hopen hen bereid te vinden tot een bijdrage in dit mooie project.

Een spannende tijd breekt aan. We houden u op de hoogte.

¹ Wil Vennix, 12 mei 1940-burg: eerbetoon aan elf Franse helden, Hers en geens dur Diessen, deel 28

6. Vriend van

Word vriend van **MEMORIAL 40-45 Kapelle**

"Wij bewaren hun verhalen"

Steun ons en word vriend van Memorial 40-45 Kapelle
Inleg vanaf 25 euro

Wat bieden wij:

- 2 personen jaar lang gratis toegang
- 2 personen gratis naar lezingen en bijeenkomsten
- Ontvangen van 3x per jaar een nieuwsbrief
- Korting op evenementen waaronder Toujours Kapelle en Battlefieldtours
- Financieel aantrekkelijk door Culturele ANBI status
- Kijk voor pakket op maat op onze site of stuur een mail

Om vriend te worden klik op de knop 'Word vriend' via onze site of contacteer ons via onderstaande:

Memorial 40-45 Kapelle
tel.: +31610028568
email: info@memorial4045kapelle.nl
internet: www.memorial4045kapelle.nl
Rek.nr: NL38RABO0114439583

www.memorial4045kapelle.nl Goessestraatweg 6, 4421 PJ Kapelle

Heeft u tips voor de nieuwsbrief laat het ons dan weten via redactie@memorial4045kapelle.nl

Goessestraatweg 6

4421 PJ Kapelle

info@memorial4045kapelle.nl